

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

13 septembrie 2007^{*}

În cauza C-443/05 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 8 decembrie 2005,

Common Market Fertilizers SA, stabilită în Bruxelles (Belgia), reprezentată de domnul A. Sutton, barrister, și de N. Flandin, avocat,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnul X. Lewis, în calitate de agent, cu domiciliu ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

^{*} Limba de procedură: franceza.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii J. Klučka, J. Makarczyk, G. Arestis și L. Bay Larsen (raportor), judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 octombrie 2006,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 1 martie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

- ¹ Prin recursul formulat, Common Market Fertilizers SA (denumită în continuare „CMF”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 27 septembrie 2005, Common Market Fertilizers/Comisia (T-134/03 și T-135/03, Rec., p. II-3923, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care s-au respins acțiunile având ca obiect anularea Deciziilor C(2002) 5217 final și C(2002) 5218 final ale Comisiei din 20 decembrie 2002 (denumite în continuare „deciziile în litigiu”), constatând că reamitarea taxelor de import solicitată de CMF nu era justificată.

Cadrul juridic

- 2 Articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 3319/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994 de instituire a unei taxe antidumping definitive asupra importurilor de amestec de uree și de nitrat de amoniu în soluție, originar din Bulgaria și Polonia, exportat de către alte societăți decât cele care sunt scutite de taxă și de percepere definitivă a sumelor garantate de taxa provizorie (JO L 350, p. 20), instituie următoarea taxă antidumping specifică:

„Pentru importurile puse în liberă circulație nefacturate direct importatorului care nu are legătură cu unul dintre exportatorii sau producătorii menționați mai sus situați în Polonia, se instituie următoarea taxă specifică:

pentru produsul originar din Polonia [...] certificat ca fiind produs de Zakłady Azotowe Pulawy [...] o taxă specială de 19 ECU pe tona de produs [...]” [traducere neoficială]

- 3 Articolul 239 din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2700/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2000 (JO L 311, p. 17, Ediție specială, 02/vol. 13, p. 12, denumit în continuare „Codul vamal”), prevede:

„(1) Taxele de import sau export se pot rambursa sau remite în alte situații decât cele menționate la articolele 236, 237 și 238:

— care urmează a fi stabilite în conformitate cu procedura comitetului;

- care rezultă din circumstanțe care nu implică înșelăciune sau neglijență evidentă din partea persoanei interesate. Situațiile în care se poate aplica această dispoziție și procedura de urmat în acest scop sunt definite în conformitate cu procedura comitetului. Rambursarea sau remiterea poate fi făcută în condiții speciale.

(2) Taxele se rambursează sau se remit pe motivele menționate la alineatul (1) în urma depunerii unei cereri la biroul vamal corespunzător [...]"

4 Articolul 4 din Codul vamal prevede:

„În sensul prezentului cod, se aplică următoarele definiții:

[...]

24. «Procedura comitetului» reprezintă procedura prevăzută fie la articolele 247 și 247a, fie la articolele 248 și 248a.”

5 Articolul 247 din Codul vamal prevede:

„Măsurile necesare punerii în aplicare a prezentului cod [...] se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare menționată la articolul 247a alineatul (2) [...].”

6 Articolul 247a din Codul vamal prevede:

„(1) Comisia este asistată de Comitetul Codului vamal (numit în continuare «comitet»).

(2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 5 și 7 din Decizia 1999/468/CE [a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei (JO L 184, p. 23, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 159, denumită în continuare «Decizia privind comitologia»)] [...]

[...]

(3) Comitetul își adoptă regulamentul de procedură.”

7 Articolul 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal este redactat după cum urmează:

„(1) În conformitate cu articolul 14 alineatul (2), președintele transmite reprezentanțelor permanente și membrilor comitetului convocarea, ordinea de zi, precum și proiectele de măsuri asupra cărora este necesar avizul comitetului și orice alt document de lucru, de regulă, cu cel puțin 14 zile înaintea datei reuniunii.

(2) În cazuri urgente și atunci când măsurile care urmează să fie adoptate trebuie aplicate imediat, președintele poate, la cererea unui membru al comitetului sau din proprie inițiativă, să reducă termenul de transmitere prevăzut la alineatul (1) până la cinci zile calendaristice înaintea datei reuniunii.

(3) În caz de extremă urgență, președintele poate renunța la termenele stabilite la alineatele (1) și (2). Dacă se propune înscrierea unei chestiuni pe ordinea de zi a unei reuniuni în cursul acesteia, este necesară aprobarea majorității simple a membrilor comitetului.”

- 8 Articolul 905 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 (JO L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1677/98 al Comisiei din 29 iulie 1998 (JO L 212, p. 18, Ediție specială, 02/vol. 11, p. 23, denumit în continuare „regulamentul de aplicare”), prevede:

„(1) În cazul în care autoritatea vamală de decizie căreia i s-a prezentat o cerere de rambursare sau remitere în conformitate cu articolul 239 alineatul (2) din cod nu poate lua o decizie în baza articolului 899, dar cererea este susținută de dovezi ce pot constitui o situație specială rezultând din circumstanțe ce nu au rezultat ca urmare a dolului sau neglijenței evidente din partea persoanei respective, statul membru de care aparține autoritatea trimite cazul Comisiei pentru soluționare în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 906-909.

Totuși, exceptând cazul în care autoritatea vamală însărcinată cu luarea deciziei are rezerve, aceasta poate lua decizia de a acorda dreptul la restituirea sau remiterea taxelor vamale în cazul în care consideră că sunt îndeplinite condițiile stipulate în articolul 239 alineatul (1) din cod, cu condiția ca suma în cauză per operator legată de una sau mai multe operațiuni de import sau export, dar care rezultă din una și aceeași situație specială, să fie mai mică de 50 000 ECU.

Expresia «persoană interesată» se interpretează în același fel ca la articolul 899.

În toate celelalte cazuri, autoritatea vamală de decizie refuză cererea.”

- 9 Articolul 906 din regulamentul de aplicare prevede:

„În termen de 15 zile de la data primirii dosarului menționat la articolul 905 alineatul (2), Comisia trimite statelor membre o copie a acestuia.

Examinarea dosarului se înscrie cât mai curând posibil pe ordinea de zi a unei reuniuni a comitetului prevăzut la articolul 247 din cod.”

- 10 Ulterior faptelor din speță, articolul 906 al doilea paragraf din regulamentul de aplicare a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1335/2003 al Comisiei din 25 iulie 2003 de modificare a Regulamentului nr. 2454/93 (JO L 187, p. 16, Ediție specială, 02/vol. 16, p. 13), după cum urmează:

„Verificarea acestui dosar se înscrie cât mai curând posibil pe ordinea de zi a unei reuniuni a grupului de experți, menționat la articolul 907.”

- 11 Articolul 906a din regulamentul de aplicare prevede:

„În cazul în care, la orice moment al procedurii stipulate în articolele 906 și 907, Comisia intenționează să ia o decizie nefavorabilă împotriva solicitantului care cere restituirea sau remiterea, îi comunică în scris acestuia obiecțiile sale, împreună cu toate documentele care stau la baza acestor obiecții. Solicitantul restituirii sau remiterii își exprimă punctul de vedere în scris în termen de o lună de la data la care obiecțiile au fost trimise. Dacă persoana nu își exprimă punctul de vedere în această perioadă, se consideră că a renunțat la dreptul de a-și exprima poziția.”

- 12 Articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare prevede:

„După consultarea unui grup de experți compus din reprezentanții tuturor statelor membre reuniți în cadrul comitetului să examineze cazul respectiv, Comisia adoptă o decizie care stabilește dacă situația specială respectivă justifică sau nu rambursarea sau remiterea.”

- 13 Articolul 5 din Decizia privind comitologia, intitulat „Procedura de reglementare”, prevede:

„(1) Comisia este asistată de un comitet de reglementare format din reprezentanții statelor membre și prezidat de reprezentantul Comisiei.

(2) Reprezentantul Comisiei prezintă comitetului un proiect de măsuri care urmează să fie luate. Comitetul își dă avizul cu privire la acest proiect într-un termen pe care președintele îl poate stabili în funcție de urgența chestiunii în cauză. Avizul este emis cu majoritatea prevăzută la articolul 205 alineatul (2) [CE] pentru deciziile pe care Consiliul trebuie să le adopte la propunerea Comisiei. Voturile reprezentanților statelor membre din cadrul comitetului sunt ponderate conform articolului menționat anterior. Președintele nu participă la vot.

(3) Fără a aduce atingere articolului 8, Comisia adoptă măsurile preconizate, în cazul în care acestea sunt conforme cu avizul comitetului.

(4) În cazul în care măsurile preconizate nu sunt conforme cu avizul comitetului sau în absența avizului, Comisia prezintă Consiliului, fără întârziere, o propunere cu privire la măsurile care urmează să fie adoptate și informează Parlamentul European.

[...]"

Situația de fapt

- ¹⁴ CMF, societate stabilită în Belgia, exercită o activitate de distribuție angro de produse chimice, în special soluții azotate (uree și nitrat de amoniu). Grupul său cuprinde în special societatea Rellmann GmbH (denumită în continuare „Rellmann”), stabilită în Hamburg (Germania), filială deținută 100 % de CMF, și societatea Agro Baltic GmbH (denumită în continuare „Agro Baltic”), stabilită în Rostock (Germania), filială deținută 100 % de Rellmann. În 1989, CMF a achiziționat societatea Champagne Fertilisants, care este reprezentantul său fiscal pentru operațiunile sale în Franța.

- 15 Întreprinderea poloneză Zakłady Azotowe Pulawy (denumită în continuare „ZAP”) exportă produse și le vinde către Agro Baltic. În cadrul grupului recurentei, Agro Baltic revinde produsele către Rellmann, care le revinde, la rândul său, către CMF. Se emit facturile corespunzătoare acestor operațiuni.
- 16 În ceea ce privește cauza T-134/03, Agro Baltic a cumpărat de la ZAP, în perioada martie-septembrie 1997, trei încărcături de amestec de uree și de nitrat de amoniu. Aceste încărcături au urmat circuitul comercial descris la punctul precedent.
- 17 Cogema, comisionar vamal agreeat, a fost mandatată să pună produse în liberă circulație în numele Agro Baltic și să le pună în consum în numele CMF.
- 18 Astfel, mărfurile au fost, într-o primă fază, puse în liberă circulație în numele Agro Baltic, sub declarația EU0, căreia i-au fost atașate facturile emise de ZAP către Agro Baltic și certificatele EUR.1, care atestă originea poloneză a mărfurilor. Mărfurile au fost puse în același timp în regim de antrepozit, din care au ieșit câteva minute mai târziu pentru a fi puse în consum în numele Champagne Fertilisants.
- 19 În ceea ce privește cauza T-135/03, Agro Baltic a cumpărat de la ZAP o încărcătură în cursul lunii ianuarie 1995, care a urmat apoi circuitul comercial descris la punctul 15 din prezenta hotărâre.
- 20 Agro Baltic a mandatat societatea SCAC Rouen, comisionar vamal agreeat, pentru a pune mărfurile în liberă circulație în numele Agro Baltic și pentru a le pune în consum în numele CMF. Aceasta presupunea depunerea, pentru aceeași marfă, la

același birou vamal, a două declarații vamale de import menționând doi destinatari diferiți, astfel încât să se diferențieze plata taxelor vamale de aceea a taxei pe valoarea adăugată.

- 21 SCAC Rouen a utilizat o procedură de vămuire simplificată de punere în liberă circulație și de punere în consum doar în numele CMF. În acest scop, aceasta a depus o declarație IM4 în numele CMF, căreia i-au fost atașate factura emisă de Rellmann și un certificat EUR.1 atestând originea poloneză a mărfurilor.
- 22 În cele două cauze, T-134/03 și T-135/03, autoritățile franceze competente au acceptat mai întâi declarațiile, au acordat scutirea de taxe vamale de import pe baza certificatelor EUR.1 și nu au cerut plata taxelor antidumping.
- 23 Ca urmare a unui control *a posteriori*, autoritățile au considerat totuși că taxa specială de 19 ECU pe tonă, prevăzută la articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94, ar fi trebuit aplicată pentru toate încărcăturile. Într-adevăr, în opinia acestora, adevăratul importator al mărfurilor era CMF, care nu era destinatară a unei facturi directe din partea ZAP, deși produsele în cauză erau certificate ca fiind produse de aceasta din urmă.
- 24 În ceea ce privește încărcăturile din cauza T-134/03, autoritățile franceze competente au considerat că antrepoziterea intermediară a mărfurilor reprezintă o ficțiune juridică, datorită duratei sale extrem de scurte, și că CMF achiziționase deja mărfurile în cele trei operațiuni, chiar înainte de depunerea declarațiilor de punere în liberă circulație în numele Agro Baltic. Prin urmare, acestea au obligat CMF la plata unor taxe vamale și alte taxe în valoare totală de 3 911 497 FRF (564 855 euro).

- 25 În ceea ce privește încărcăturile din cauza T-135/03, aceste autorități au arătat că fusese efectuată o singură declarație de punere în liberă circulație și de punere în consum în numele CMF. În aceste condiții, acestea au obligat CMF la plata unor taxe vamale și alte taxe în valoare totală de 840 271 FRF (128 098 euro).
- 26 În cursul lunilor noiembrie și decembrie 1999, CMF a introdus la administrația franceză a vămilor cereri de remitere a taxelor, în temeiul articolului 239 din Codul vamal. La 14 februarie 2002, aceasta din urmă a transmis Comisiei cererile menționate.
- 27 Prin scrisorile din 9 și 10 septembrie 2002, Comisia a indicat recurentei că intenționa să adopte o decizie negativă în fiecare dintre cele două dosare.
- 28 În cursul lunii noiembrie 2002, grupul de experți REM/REC s-a reunit în cadrul Comitetului Codului vamal, secțiunea rambursări. Votul final al acestuia a dus la următorul rezultat în cele două dosare: „șase delegații votează în favoarea propunerii Comisiei, patru delegații se abțin și cinci delegații votează împotriva propunerii Comisiei”.
- 29 La 20 decembrie 2002, considerând că a existat neglijență evidentă din partea CMF, că nu există o situație specială și că, astfel, condițiile de aplicare ale articolului 239 din Codul vamal nu erau îndeplinite, Comisia a adoptat deciziile în litigiu. Aceasta a notificat deciziile respective administrației franceze a vămilor, care, la rândul său, le-a transmis CMF la 10 februarie 2003.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

30 Prin cererile depuse la grefa Tribunalului la 18 aprilie 2003, înregistrate cu numerele T-134/03 și T-135/03, CMF a solicitat anularea deciziilor în litigiu.

31 În susținerea acțiunilor sale, aceasta a invocat trei motive.

32 Primul motiv, întemeiat pe o încălcare a unor norme substanțiale de procedură și a dreptului la apărare, era împărțit în cinci aspecte:

- încălcarea articolului 7 CE și a articolului 5 din Decizia privind comitologia;
- încălcarea articolului 906 alineatul (1) din regulamentul de aplicare;
- încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal;
- încălcarea articolului 3 din Regulamentul nr. 1 al Consiliului din 15 aprilie 1958 de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO 1958, 17, p. 385, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 3);

— încălcarea dreptului la apărare.

33 Al doilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere în aplicarea articolului 239 din Codul vamal, era structurat în trei aspecte:

— refuzul Comisiei de a recunoaște existența unei situații speciale;

— inexistența unei manevre dolosive din partea CMF;

— refuzul Comisiei de a se pronunța pentru inexistența neglijenței evidente din partea CMF.

34 Al treilea motiv era întemeiat pe o încălcare a obligației de motivare prevăzută la articolul 253 CE.

35 Cele două cauze, T-134/03 și T-135/03, au fost conexe în vederea procedurii orale și a hotărârii.

36 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunile și a obligat recurenta la plata cheltuielilor de judecată.

Concluziile părților

37 CMF solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate;
- admiterea concluziilor prezentate în primă instanță;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente atât procedurii de recurs, cât și procedurii în primă instanță.

38 Comisia solicită Curții:

- respingerea recursului;
- obligarea recurente la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

39 CMF invocă patru motive de anulare a hotărârii atacate:

- prezentarea incompletă a cadrului juridic;
- denaturarea stării de fapt;

- interpretarea eronată a noțiunii de încălcare a unor norme substanțiale de procedură;
- aplicarea eronată a articolului 239 din Codul vamal.

Cu privire la motivul întemeiat pe o prezentare incompletă a cadrului juridic

Argumentele părților

- Argumentele recurente

⁴⁰ Împărțind motivul în două aspecte, recurenta reproșează Tribunalului că nu a menționat în prezentarea cadrului juridic al cauzei:

- considerentul (39) al Regulamentului nr. 3319/94, potrivit căruia „[...] dată fiind existența diferitelor circuite de import prin intermediul unor societăți din state terțe, se consideră adecvat să se instituie o taxă variabilă la un nivel care să permită industriei comunitare să își mărească prețurile până la un nivel rentabil pentru importurile facturate direct de către producătorii bulgari sau polonezi sau de către părți care au exportat produsul vizat în perioada de anchetă și, pe de altă parte, o taxă specială, calculată pornind de la aceeași bază, pentru toate celelalte importuri, pentru a se evita eludarea măsurilor antidumping” [traducere neoficială];

— articolul 2 din Decizia privind comitologia, care prevede:

„Alegerea modalităților procedurale pentru adoptarea măsurilor de punere în aplicare trebuie să se orienteze după următoarele criterii:

- (a) măsurile de gestionare, cum sunt cele referitoare la aplicarea politicii agricole comune și politicii comune în domeniul pescuitului sau cele referitoare la punerea în aplicare a programelor având implicații bugetare substanțiale, trebuie să fie adoptate conform procedurii de gestionare;
- (b) măsurile cu caracter general, destinate să pună în aplicare dispozițiile esențiale ale actelor de bază, inclusiv măsurile referitoare la protecția sănătății sau securității persoanelor, animalelor sau plantelor, ar trebui adoptate conform procedurii de reglementare.

Atunci când un act de bază prevede că anumite dispoziții neesențiale ale actului pot fi adaptate sau actualizate prin intermediul procedurilor de executare, aceste măsuri ar trebui să fie adoptate conform procedurii de reglementare;

- (c) fără a aduce atingere literelor (a) și (b), procedura de consultare se aplică în toate cazurile în care se consideră ca fiind cea mai indicată.”

⁴¹ Întrucât nu a luat în considerare considerentul (39) al Regulamentului nr. 3319/94, Tribunalul nu s-ar fi raportat la considerentul menționat în interpretarea articolului 1 alineatul (3) al doilea paragraf din acest regulament, așa cum ar fi trebuit să o facă.

Dacă ar fi făcut acest lucru, ar fi ajuns la concluzia că, dacă legislația antidumping nu a fost eludată în fapt, ca și în speță, nu poate fi impusă o taxă specifică.

- 42 Prin nementiunarea articolului 2 din Decizia privind comitologia, articol care ar pune la dispoziție criterii neconstrângătoare în ceea ce privește alegerea procedurii de urmat, Tribunalul ar fi declarat, în mod eronat, la punctul 55 din hotărârea atacată, că procedura de reglementare nu poate fi utilizată decât pentru măsuri cu caracter general.

— Argumentele Comisiei

- 43 Comisia apreciază că recurgerea la considerentul (39) al Regulamentului nr. 3319/94 nu este relevantă în vederea interpretării articolului 1 alineatul (3) al doilea paragraf din acest regulament, care prevede o taxă specială atunci când sunt îndeplinite două condiții obiective, o situație de facturare indirectă și, respectiv, importul unui produs de la ZAP.
- 44 În ceea ce privește articolul 2 din Decizia privind comitologia, aceasta contestă afirmația CMF potrivit căreia Tribunalul ar fi declarat că procedura de reglementare nu poate fi utilizată decât pentru măsuri cu caracter general.

Aprecierea Curții

- 45 Cele două aspecte ale motivului examinat și, în consecință, însuși acest motiv nu au existență autonomă.

46 Într-adevăr, prin aceste două aspecte, care constau, aparent, în a reproșa doar lipsa formală a menționării, în prezentarea cadrului juridic al hotărârii atacate, a unui considerent al unui regulament și a unui articol dintr-o decizie, recurenta invocă, în realitate, lipsa luării în considerare de către Tribunal a acestor dispoziții la momentul interpretării dreptului în cauză, respectiv la momentul analizei juridice.

47 Or, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 41 din concluzii, cele două aspecte ale motivului examinat sunt invocate în special în cadrul celui de al patrulea și, respectiv, al celui de al treilea motiv al recursului, prin care se contestă analiza pur juridică a Tribunalului.

48 Acestea se confundă, așadar, cu respectivele motive.

49 În consecință, nu este necesară examinarea lor separată.

Cu privire la motivul întemeiat pe o denaturare a stării de fapt

Argumentele părților

— Argumentele recurente

50 CMF susține că, la punctele 14-28 din hotărârea atacată, consacrate expunerii contextului de fapt al cauzei, Tribunalul a adoptat construcția juridică complet fictivă a autorităților naționale competente cu privire la existența unei facturări indirecte.

- 51 Această prezentare ar fi incompletă și eronată, ducând la o denaturare a faptelor. Această denaturare ar fi condus Tribunalul să considere, în mod greșit, că exista efectiv o situație de facturare indirectă și să aplice, în mod eronat, articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94.

— Argumentele Comisiei

- 52 Comisia apreciază că motivul invocat, lipsit de relevanță, este inoperant.
- 53 Într-adevăr, litigiul dintre CMF și Comisie nu s-ar fi referit și nici nu s-ar fi putut referi la aspectul dacă taxele erau într-adevăr datorate. Litigiul ar fi avut ca obiect numai întrebarea dacă cerințele cu privire la remiterea de datorie erau îndeplinite.

Aprecierea Curții

- 54 Contrar afirmației recurente, Tribunalul nu a statuat cu privire la existența, în speță, a unei situații de facturare indirecte și, prin urmare, cu privire la existența datoriei vamale.
- 55 Deciziile în litigiu au dus la respingerea unor cereri de remitere de datorii vamale prin ipoteză existente, cereri care se întemeiau pe articolul 239 din Codul vamal.

- 56 Tribunalul a fost sesizat cu un motiv întemeiat pe o eroare vădită de apreciere în aplicarea acestui articol, pe care l-a examinat la punctele 135-150 din hotărârea atacată.
- 57 În cadrul aprecierii sale, acesta a analizat una dintre condițiile cumulative cerute de articolul menționat, respectiv inexistența neglijenței evidente din partea persoanei interesate.
- 58 Ajungând la concluzia că respectiva condiție nu era îndeplinită, Tribunalul a respins motivul.
- 59 Motivul examinat al recursului trebuie, așadar, să fie respins ca inoperant.

Cu privire la motivul întemeiat pe o interpretare eronată a noțiunii de încălcare a normelor substanțiale de procedură

Argumentele părților

— Argumentele recurente

- 60 CMF reproșează Tribunalului că a procedat la o interpretare eronată a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare, hotărând că acest articol îi permite Comisiei să decidă singură în materie de remitere și de rambursare a taxelor vamale.

- 61 Aceasta consideră că o asemenea interpretare ar implica nelegalitatea dispoziției în cauză.
- 62 Recurenta arată că articolul 907 primul paragraf face parte dintr-un regulament de aplicare a regulamentului de bază, respectiv Codul vamal.
- 63 Aceasta subliniază că articolul 247 din Codul vamal prevede că măsurile necesare pentru punerea în aplicare a acestuia se dispun în conformitate cu procedura de reglementare prevăzută la articolul 247a alineatul (2) din acesta.
- 64 Prin urmare, regulamentul de aplicare nu ar putea conține decât măsuri de punere în executare.
- 65 Or, competența pe care și-a atribuit-o Comisia de a decide singură în materia remiterii și a rambursării taxelor vamale și de a crea *ex nihilo* un grup de experți nu reprezintă o măsură de punere în executare a regulamentului de bază.
- 66 Articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare nu ar putea, așadar, constitui baza juridică a unei astfel de atribuirii de competență. În consecință, Tribunalul nu ar fi putut concluziona că, în temeiul acestei prevederi, Comisia a acționat în cadrul competențelor sale.
- 67 Competența în cauză nu ar fi nici ea prevăzută explicit în Tratatul CE.

- 68 Articolul 7 CE, în temeiul căruia fiecare instituție acționează în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite prin tratat, ar fi fost astfel încălcat.
- 69 CMF arată că a ridicat în fața Tribunalului o excepție de nelegalitate a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare.
- 70 Aceasta reproșează Tribunalului că, la punctul 51 din hotărârea atacată, a statuat că această excepție de nelegalitate era inadmisibilă, întrucât a fost ridicată la momentul replicii, fără a se întemeia pe un element de drept sau de fapt care a apărut în cursul procedurii, cum prevede articolul 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 71 CMF admite că dezbaterea privind nelegalitatea acestui articol a fost antrenată tocmai de interpretarea dată de Comisie articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare, în memoriul său în apărare, potrivit căreia grupul de experți prevăzut de această dispoziție nu este un comitet guvernat de Decizia privind comitologia.
- 72 Totuși, CMF consideră că această interpretare a Comisiei constituie un element de drept apărut în cursul procedurii.
- 73 Recurenta reproșează Tribunalului că a statuat apoi, la punctul 52 din hotărârea atacată, că nu era obligat, cu justificarea, în opinia sa, eronată că acest motiv nu ar fi de ordine publică, să invoce din oficiu nelegalitatea articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare.

- 74 CMF susține în plus că, pentru a stabili natura juridică a comitetului consultat de către Comisie, Tribunalul a procedat, la punctul 55 din hotărârea atacată, la o interpretare eronată a criteriilor de alegere între procedura de gestionare și procedura de reglementare prevăzute la articolul 2 din Decizia privind comitologia (a se vedea punctul 40 din prezenta hotărâre), reținând că procedura de reglementare se utilizează pentru măsurile cu caracter general având ca scop să pună în aplicare elementele esențiale ale unui act de bază.
- 75 Potrivit acesteia, criteriul „măsurilor cu caracter general” nu este criteriul unic pentru a recurge la procedura de reglementare.
- 76 În plus, criteriile menționate la articolul 2 din Decizia privind comitologia nu ar fi constrângătoare. Astfel, Consiliul ar fi fost îndreptățit să prevadă că, pentru măsuri de remitere sau de rambursare a taxelor vamale, trebuie urmată procedura de reglementare.
- 77 Mai mult, însăși interpretarea Tribunalului prezentată la punctul 56 din hotărârea atacată, potrivit căreia deciziile în litigiu ar fi decizii individuale lipsite de caracter general, ar fi eronată. Într-adevăr, aceste decizii ar avea și un caracter general, în măsura în care, referindu-se la o datorie vamală, afectează în mod direct chiar resursele proprii ale Comunității Europene.
- 78 CMF afirmă că intenția legiuitorului comunitar a fost să impună, în cadrul articolului 239 alineatul (1) din Codul vamal, procedura comitetului de reglementare pentru adoptarea deciziilor în materia rambursării sau remiterii taxelor vamale.

- 79 Aceasta arată că articolul 239 alineatul (1) se referă de două ori la „procedura comitetului”, prima oară atunci când vizează „situațiile [...] care urmează a fi stabilite în conformitate cu procedura comitetului”, apoi, a doua oară, atunci când menționează că „situațiile în care se poate aplica această dispoziție și procedura de urmat în acest scop sunt definite în conformitate cu procedura comitetului”.
- 80 Prima referire privește luarea deciziei pe fond, în materia rambursării sau remiterii. A doua se raportează la dispozițiile de aplicare a articolului 239 alineatul (1) din Codul vamal, care trebuie adoptate și definite în regulamentul de aplicare. Orice altă explicație a acestei duble referințe ar duce la concluzia că legiuitorul comunitar s-a repetat fără niciun motiv.
- 81 Recurenta reproșează Tribunalului că nu a reținut în hotărârea atacată că, astfel cum a subliniat aceasta, grupul de experți consultat funcționase timp de mai mulți ani în afara oricărui cadru bugetar. În opinia sa, deciziile în litigiu fuseseră luate astfel cu încălcarea directă a dreptului bugetar comunitar. Această încălcare s-ar adăuga lipsei unui temei juridic al deciziilor în litigiu și ar accentua contextul de completă nelegalitate în care au fost adoptate.
- 82 CMF reproșează în continuare Tribunalului că, la punctul 59 din hotărârea atacată, a menționat că grupul de experți prevăzut la articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare este o entitate distinctă pe plan funcțional de Comitetul Codului vamal, fără a preciza natura exactă a acestei entități. Tribunalul ar fi comis o eroare de drept, întrucât a renunțat să clarifice temeiul juridic al înființării grupului de experți.

83 În sfârșit, recurenta reproșează Tribunalului că a statuat, la punctele 78 și 79 din hotărârea atacată, că persoanele fizice sau juridice nu s-ar putea prevala de o pretinsă încălcare a articolului 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal.

84 În opinia sa, Tribunalul ar fi trebuit să țină seama de jurisprudența care rezultă din Hotărârea din 15 iunie 1994, Comisia/BASF și alții (C-137/92 P, Rec., p. I-2555), și din Hotărârea din 10 februarie 1998, Germania/Comisia (C-263/95, Rec., p. I-441, punctele 31 și 32), pe care aceasta le-a citat în fața Tribunalului.

85 CMF apreciază că respectarea termenului de 14 zile prevăzut la articolul 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal era deosebit de importantă. Arătând, la punctul 77 din hotărârea atacată, că membrii grupului de experți avuseseră la dispoziție 13 zile calendaristice pentru a lua cunoștință de răspunsul recurente, Tribunalul ar fi trebuit să constate o încălcare a normelor fundamentale de procedură.

— Argumentele Comisiei

86 Comisia arată că articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare trebuie interpretat în sensul că grupul de experți prevăzut de această dispoziție nu este un comitet de reglementare în sensul articolului 5 din Decizia privind comitologia. Statutul său juridic nu ar decurge dintr-o competență delegată de Consiliu, ci dintr-o dispoziție, articolul 907 din regulamentul de aplicare, adoptată de Comisie.

- 87 Comisia ar fi fost astfel competentă să adopte deciziile în litigiu în temeiul acestei din urmă dispoziții.
- 88 În consecință, Tribunalul nu ar fi comis o eroare de drept apreciind că articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare conferă Comisiei competența de a adopta deciziile în litigiu.
- 89 În ceea ce privește excepția de nelegalitate a acestei dispoziții, ridicată în fața Tribunalului, aceasta ar fi fost diferită de motivul invocat inițial în cerere. Tribunalul ar fi statuat, în mod întemeiat, că, întrucât a fost ridicată la momentul replicii, aceasta era inadmisibilă și că, în măsura în care nelegalitatea invocată nu era de ordine publică, excepția în cauză nu ar fi trebuit ridicată din oficiu.
- 90 Cu privire la fond, Comisia subliniază că deciziile în litigiu sunt decizii individuale, în pofida consecințelor lor pe plan bugetar.
- 91 În opinia sa, conform prevederilor articolului 239 din Codul vamal, articolul 907 din regulamentul de aplicare este cel care trebuia să fie adoptat și a fost adoptat cu avizul Comitetului Codului vamal, iar nu deciziile individuale adoptate ulterior pe baza articolului 907 menționat. În consecință, Tribunalul nu ar fi încălcat articolul 239 din Codul vamal.
- 92 În ceea ce privește funcționarea grupului de experți timp de mai mulți ani fără un cadru bugetar propriu, Comisia precizează că ea însăși furnizase aceste informații ca răspuns la întrebări scrise adresate de Tribunal în vederea ședinței.

- 93 Pe parcursul acesteia, recurența ar fi ridicat astfel problema cadrului bugetar ca un element suplimentar de natură să accentueze motivul său principal, potrivit căruia grupul de experți era, în realitate, comitetul de reglementare.
- 94 Comisia arată că, dacă CMF apreciază în prezent că lipsa invocată a unui cadru bugetar este un motiv distinct, acesta trebuie considerat ca inadmisibil, întrucât nu a fost invocat în cadrul cererilor introduse în primă instanță.
- 95 În plus, fiind lipsit de relevanță, acest motiv ar fi inoperant. Deciziile în litigiu nu ar privi cheltuielile efectuate de Comisie după consultarea grupului de experți. În ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că Tribunalul nu ar fi precizat natura exactă a grupului de experți după ce indicase că era vorba despre o entitate distinctă, Comisia afirmă că o astfel de precizare nu era necesară, Tribunalul netrebuind să se pronunțe decât cu privire la aspectul dacă grupul de experți era sau nu era un comitet de reglementare.
- 96 În ceea ce privește pretinsa încălcare a articolului 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal, aceasta consideră că Hotărârea Comisia/BASF și alții, citată anterior, nu este relevantă, Curtea arătând în această cauză că formalitatea de autentificare în speță respecta scopul precis și specific de a garanta securitatea juridică pentru destinatarul actului.
- 97 Or, în hotărârea atacată, Tribunalul ar fi examinat natura formalității impuse prin articolul 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal, apoi ar fi concluzionat că această formalitate avea ca scop să asigure funcționarea internă a comitetului și nu să protejeze interesele destinatarului actului de adoptat.

Aprecierea Curții

98 Motivul examinat se împarte în cinci aspecte:

- interpretarea eronată a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare, întrucât Tribunalul a admis că, în aplicarea acestei dispoziții, Comisia adoptă ea însăși deciziile în litigiu, fără a fi necesar să obțină în prealabil un aviz din partea Comitetului Codului vamal, emis cu majoritatea prevăzută la articolul 5 alineatul (2) din Decizia privind comitologia, care face trimitere la majoritatea prevăzută la articolul 205 alineatul (2) CE;
- încălcarea articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, în măsura în care Tribunalul a considerat inadmisibilă excepția de nelegalitate a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare, ridicată de recurentă;
- nerespectarea caracterului de ordine publică al nelegalității invocate de recurentă pe cale de excepție, în măsura în care Tribunalul nu a constatat din oficiu nelegalitatea articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare;
- încălcarea dreptului bugetar comunitar, în măsura în care deciziile în litigiu au fost adoptate după consultarea unui grup de experți care ar fi funcționat în afara oricărui cadru bugetar;
- încălcarea articolului 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal, în măsura în care Tribunalul a statuat că o nerespectare a acestei dispoziții nu poate fi invocată de particulari,

care trebuie examinate în ordinea prezentării.

— Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o interpretare eronată a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare

99 Articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare prevede consultarea de către Comisie „a unui grup de experți alcătuit din reprezentanți ai tuturor statelor membre, reuniți în cadrul comitetului”.

100 În ceea ce privește această formulare, Tribunalul a statuat, în mod întemeiat, la punctul 59 din hotărârea atacată, că „expresia «în cadrul comitetului» reflectă faptul că grupul de experți prevăzut la articolul 907 este în mod evident o entitate distinctă pe plan funcțional de Comitetul Codului vamal”.

101 Această interpretare nu este contrazisă de articolul 906 al doilea paragraf din regulamentul de aplicare, potrivit căruia „[e]xaminarea dosarului se înscrie cât mai curând posibil pe ordinea de zi a unei reuniuni a comitetului prevăzut la articolul 247 din cod”.

102 Într-adevăr, articolul 906 al doilea paragraf, menționat, trebuie înțeles în sensul că se sesizează Comitetul Codului vamal nu pentru a emite el însuși un aviz, ci în calitate de organ în cadrul căruia se va solicita grupului de experți, diferit de organul menționat, să își formuleze opinia.

103 Așadar, recurența reproșează în mod eronat Tribunalului că nu a statuat că deciziile în litigiu ar fi trebuit adoptate cu avizul Comitetului Codului vamal.

104 Aceasta nu ar fi putut, în mod rezonabil, să reproșeze Tribunalului că nu a precizat natura exactă a grupului de experți. Într-adevăr, Tribunalul trebuia să hotărască numai dacă grupul de experți era sau nu era un comitet de reglementare.

105 În consecință, primul aspect al motivului examinat trebuie respins.

— Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o încălcare a articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului

106 Conform articolului 48 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Tribunalului, „[p]e parcursul procesului, invocarea de motive noi este interzisă, cu excepția cazului în care acestea se bazează pe elemente de fapt și de drept care au apărut în cursul procedurii”.

107 Nu se contestă că, în fața Tribunalului, recurenta a invocat nelegalitatea articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare ca urmare a memoriului în răspuns al Comisiei.

108 Contrar celor susținute de aceasta, simpla interpretare dată de Comisie acestei din urmă dispoziții în cadrul respectivului memoriu nu constituie, potrivit articolului 48 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Tribunalului, un element de drept apărut în cursul procedurii.

109 Așadar, Tribunalul a reținut în mod întemeiat, la punctele 51 și 53 din hotărârea atacată, că excepția de nelegalitate era inadmisibilă.

110 Astfel, al doilea aspect al motivului examinat trebuie respins.

— Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o nerespectare a caracterului de ordine publică al nelegalității invocate de recurentă pe cale de excepție, în măsura în care Tribunalul nu a constatat din oficiu nelegalitatea articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare

111 La punctul 52 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat, cu siguranță, că eventuala nelegalitate a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare nu este de ordine publică, adăugând ulterior că nu rezultă din jurisprudență că trebuie să se examineze din oficiu dacă, prin adoptarea articolului menționat, care este temeiul juridic al deciziilor în litigiu, Comisia și-a depășit competențele.

112 Cu toate acestea, la același punct din hotărârea atacată, Tribunalul a subliniat:

„[...] este neîndoielnic, în speță, că prin adoptarea deciziilor în litigiu Comisia a acționat în limita competențelor sale. Într-adevăr, aceste decizii au fost luate în temeiul articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare, el însuși adoptat cu avizul Comitetului Codului vamal [...]”

113 Or, statuând astfel, Tribunalul a considerat, în mod întemeiat, că articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare nu era afectat de nelegalitatea invocată, considerând implicit, dar în mod necesar, că doar adoptarea acestei dispoziții, nu și adoptarea, ulterior, a deciziilor individuale de către Comisie, era supusă procedurii comitetului de reglementare.

- 114 În această privință, trebuie amintit că articolul 202 a treia liniuță CE abilitează Consiliul să confere Comisiei, prin actele pe care le adoptă, competențele de executare a normelor pe care acesta le adoptă, impunând, după caz, anumite condiții pentru exercitarea acestor competențe sau rezervându-și dreptul, în anumite cazuri, de a exercita în mod direct competențele de executare.
- 115 Noțiunea „executare” în sensul acestui articol cuprinde în același timp elaborarea de norme de aplicare și aplicarea normelor la situații determinate prin intermediul actelor cu caracter individual (Hotărârea din 23 februarie 2006, Comisia/Parlamentul European și Consiliul, C-122/04, Rec., p. I-2001, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 116 În temeiul articolului 202 a treia liniuță CE, Consiliul a adoptat Decizia privind comitologia, care stabilește modalitățile de exercitare a competențelor de executare conferite Comisiei.
- 117 Articolul 2 din această decizie (a se vedea punctul 40 din prezenta hotărâre) menționează criteriile potrivit cărora ar trebui să se facă alegerea între trei tipuri de procedură, respectiv procedura de gestionare, procedura de reglementare și procedura de consultare.
- 118 Cele trei proceduri prevăzute sunt definite la articolele 3-5 din aceeași decizie.
- 119 Textul articolului 2 din Decizia privind comitologia arată că aceste criterii aplicabile pentru alegerea procedurii comitetului nu sunt constrângătoare, aspect confirmat în mod expres de considerentul (5) al deciziei menționate.

- 120 Astfel, fără a aduce atingere unei eventuale aplicări a procedurii de consultare, în sfera de aplicare a articolului 2 litera (a) sau (b) din Decizia privind comitologia pot intra măsuri cu caracter general (a se vedea Hotărârea Comisia/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctul 38).
- 121 Aceste măsuri pot intra în sfera procedurii de gestionare atunci când sunt strâns legate de măsuri cu caracter individual și se înscriu într-un cadru suficient precizat chiar de către actul de bază (a se vedea Hotărârea Comisia/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctul 41).
- 122 În schimb, fără a se aduce atingere, de asemenea, unei eventuale aplicări a procedurii de consultare, măsurilor cu caracter individual li se poate aplica doar articolul 2 litera (a) din Decizia privind comitologia (Hotărârea Comisia/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctul 38).
- 123 În prezenta cauză, trebuie constatat că articolul 239 din Codul vamal este conținut într-un act al Consiliului.
- 124 În cadrul acestei dispoziții, Consiliul a conferit Comisiei, în conformitate cu articolul 202 a treia liniuță CE, competențe de executare pentru a stabili, pe de o parte, situațiile în care se poate proceda la rambursarea sau remiterea taxelor vamale și, pe de altă parte, procedura de urmat în acest scop.
- 125 Prin prisma articolului 4 punctul 24 și a articolelor 247 și 247a din Codul vamal, trimiterea la procedura comitetului pe care o face articolul 239 din Codul vamal presupune recurgerea la procedura de reglementare aplicabilă măsurilor cu caracter general.

- 126 Contrar afirmației recurente, o decizie a Comisiei în materia rambursării sau remiterii taxelor vamale nu are un caracter general, chiar dacă produce efecte asupra resurselor proprii ale Comunității.
- 127 Similar unei decizii a Comisiei care impune amenzi în materia concurenței, care produce de asemenea astfel de efecte, această decizie este o decizie individuală.
- 128 În consecință, Consiliul ar fi putut supune adoptarea acesteia numai procedurii de gestionare, posibilitate care nu a fost utilizată în cadrul articolelor 239, 247 și 247a din Codul vamal.
- 129 Prin urmare, recurenta susține în mod eronat, pe de o parte, că pentru adoptarea deciziilor privind operatorii particulari Consiliul putea impune aplicarea procedurii de reglementare și, pe de altă parte, că Tribunalul a dat o interpretare greșită criteriilor de alegere între procedura de gestionare și procedura de reglementare, prevăzute la articolul 2 din Decizia privind comitologia.
- 130 În cadrul unei interpretări atât literale, cât și sistematice a articolului 239 alineatul (1) din Codul vamal, trebuie să se considere că termenul „situații” se referă, în cele două apariții ale sale, la situații definite în mod abstract, iar nu la situații ale operatorilor particulari, apreciate în mod concret în cadrul deciziilor individuale.
- 131 Această concluzie este susținută prin juxtapunerea pe același plan, în a doua frază a aceluiași articol, a „situațiilor în care se poate aplica această dispoziție” și a „procedurii de urmat”, care intră, ele însele, în sfera măsurilor cu caracter general.

132 Adoptând măsura cu caracter general pe care o constituie articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare, Comisia a exercitat competența de executare conferită prin articolul 239 din Codul vamal în ceea ce privește procedura de urmat.

133 Este cert că, în acest scop, Comisia a obținut în mod legal avizul Comitetului Codului vamal.

134 Întrucât articolul 239 din Codul vamal nu i-a impus aplicarea unei anumite proceduri în scopul examinării concrete a cererilor de rambursare sau de remitere a taxelor vamale, aceasta a putut, în mod legal:

- să își atribuie o putere de decizie precedată de un aviz consultativ al unui grup de experți distinct pe plan funcțional de Comitetul Codului vamal, la fel cum ar fi putut să își atribuie aceeași competență fără participarea unui asemenea grup și la fel cum a putut, pe de altă parte, să prevadă la articolul 905 alineatul (1) al doilea paragraf din regulamentul de aplicare că autoritatea vamală poate decide ea însăși să ramburseze sau să remită taxele dacă cererea este inferioară unui anumit cuantum;

- să nu supună avizul grupului de experți aprobării cu o majoritate calificată.

135 Articolul 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare nu încalcă, prin urmare, articolul 239 din Codul vamal, el însuși adoptat în conformitate cu articolul 202 a treia liniuță CE.

136 În consecință, acesta nu încalcă nici articolul 7 CE.

137 Rezultă din cele precedente că obiecția invocată de recurentă împotriva motivului hotărârii atacate, potrivit căruia eventuala nelegalitate a articolului 907 primul paragraf din regulamentul de aplicare nu ar fi de ordine publică, este îndreptată împotriva unui motiv suplimentar al hotărârii menționate, astfel încât, fiind inoperant, nu ar putea duce la anularea acesteia (a se vedea în special Hotărârea din 28 octombrie 2004, Van den Berg/Consiliul și Comisia, C-164/01 P, Rec., p. I-10225, punctul 60, precum și Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 148).

138 Într-adevăr, chestiunea caracterului de ordine publică al unei nelegalități nu este relevantă atunci când Tribunalul consideră, în mod întemeiat, că actul nu este afectat de nelegalitate și nu ridică, așadar, o excepție de nelegalitate din oficiu.

139 Prin urmare, al treilea aspect al motivului examinat trebuie respins.

— Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe o încălcare a dreptului bugetar comunitar

140 Fără a fi necesar să se examineze dacă recurenta a invocat efectiv în fața Tribunalului, ca motiv de anulare a deciziilor în litigiu, o încălcare a dreptului bugetar comunitar, este suficient să se arate că prezenta cauză nu are legătură cu nicio cheltuială efectuată de către Comisie cu ocazia funcționării grupului de experți.

¹⁴¹ În aceste condiții, existența sau inexistența unui cadru bugetar nu afectează legalitatea deciziilor în litigiu, care se referă la cereri de remitere a taxelor vamale.

¹⁴² Rezultă că al patrulea aspect al motivului examinat, inoperant în orice ipoteză, trebuie respins.

— Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe o încălcare a articolului 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal

¹⁴³ Articolul 4 din Regulamentul de procedură al Comitetului Codului vamal prevede, în special, că proiectele de măsuri asupra cărora se cere avizul comitetului, precum și orice alt document de lucru se transmit membrilor comitetului de regulă cu 14 zile calendaristice înaintea datei reuniunii, termen care poate fi redus până la cinci zile în caz de urgență și chiar mai mult, în caz de extremă urgență.

¹⁴⁴ Tribunalul a statuat în mod întemeiat, la punctul 79 din hotărârea atacată, că regula stabilită de această dispoziție are ca obiect să asigure funcționarea internă a Comitetului Codului vamal cu deplina respectare a prerogativelor membrilor săi.

¹⁴⁵ Acesta a arătat în continuare că persoanele fizice sau juridice nu s-ar putea prevala de o pretinsă încălcare a acestei reguli, care nu este destinată să asigure protecția particularilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 mai 1991, Nakajima/Consiliul, C-69/89, Rec., p. I-2069, punctele 49 și 50).

146 Mai cu seamă, constatând, pe de altă parte, că grupul de experți nu era un comitet de reglementare și că, în plus, recurenta era o terță parte, Tribunalul a înlăturat, în mod întemeiat, aplicarea jurisprudenței ce rezultă din Hotărârea Germania/Comisia, citată anterior, care, fiind pronunțată în urma acțiunii unui stat membru cu privire la un comitet permanent în domeniul construcțiilor compus din reprezentanți desemnați de către fiecare stat membru, a anulat decizia atacată în temeiul nerespectării termenului acordat de către regulamentul de procedură al comitetului menționat pentru trimiterea documentelor către membrii săi.

147 De asemenea, Tribunalul nu a comis o eroare de drept nici atunci când nu a aplicat prin analogie jurisprudența rezultând din Hotărârea Comisia/BASF și alții, citată anterior, pronunțată în legătură cu articolul 12 primul paragraf din Regulamentul de procedură al Comisiei în vigoare la acea dată, în temeiul căruia trebuia ca actele adoptate de Comisie, în plen sau prin intermediul procedurii scrise, să fie autentificate, în limba sau în limbile autentice, prin semnăturile președintelui și secretarului executiv.

148 Într-adevăr, la punctele 75-78 din această hotărâre, Curtea a reținut un motiv invocat de către o persoană juridică, întemeiat pe încălcarea articolului 12 primul paragraf din Regulamentul de procedură, pe motivele, care nu pot fi transpuse în prezenta cauză, că autentificarea actelor prevăzută de această dispoziție avea ca scop să asigure securitatea juridică, prin redactarea textului adoptat de colegiu în limbile autentice și că, în consecință, autentificarea menționată reprezenta o normă fundamentală de procedură.

149 În aceste condiții, al cincilea aspect al motivului examinat trebuie respins.

150 Rezultă din cele precedente că acest motiv trebuie el însuși respins în întregime.

Cu privire la motivul întemeiat pe o aplicare eronată a articolului 239 din Codul vamal

Argumentele părților

— Argumentele recurente

151 Recurenta apreciază că Tribunalul a interpretat eronat articolul 239 din Codul vamal statuând că cerința referitoare la inexistența neglijenței evidente nu era îndeplinită.

152 Acest motiv se împarte în trei aspecte.

153 În cadrul primului aspect al acestui motiv, CMF reproșează Tribunalului că, prin trimiterea la Hotărârea din 21 septembrie 2004, Gondrand Frères/Comisia (T-104/02, Rec., p. II-3211, punctul 66), Tribunalul a considerat, în mod greșit, că articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94 nu prezenta dificultăți de interpretare notabile, respectiva dispoziție fiind instituită cu scopul de a înlătura riscul de eludare a măsurilor antidumping prin aplicarea unor circuite de import triunghiulare și implicând o prezumție de risc de eludare atunci când importurile nu se facturează direct de către producător sau de către exportator importatorului care nu are legătură cu aceștia.

154 Or, articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94 nu ar impune o taxă specială în cazul riscului eludării. Dacă Tribunalul l-ar fi interpretat în coroborare cu considerentul (39) al aceluiași regulament (a se vedea punctul 40 din prezenta hotărâre), ar fi ajuns la concluzia că o taxă specială nu este datorată decât în cazul existenței unei eludări.

- 155 Interpretarea Tribunalului ar arăta că dispoziția în cauză era dificil de interpretat.
- 156 Prin al doilea aspect al motivului, recurenta reproșează Tribunalului că a considerat că aceasta nu putea fi exonerată de răspunderea care îi revenea ca urmare a erorilor comise de către agenții săi vamali și că dispunea de o experiență profesională suficientă în sectorul în cauză.
- 157 Aceasta arată că răspunderea profesională a comisionarilor vamali a fost recunoscută în dreptul comunitar (Hotărârea din 13 noiembrie 1984, Van Gend & Loos și Expeditiebedrijf Wim Bosman/Comisia, 98/83 și 230/83, Rec., p. 3763, punctul 16).
- 158 Aceasta susține, în plus, în ceea ce privește experiența sa profesională, că exercită activitatea de distribuție angro de produse chimice și de mărfuri pentru agricultură, în special de soluții azotate, și că, în consecință, cumpără frecvent produsele prevăzute în Regulamentul nr. 3319/94, foarte des provenind din Polonia și din Lituania.
- 159 Totuși, acest lucru nu ar însemna că ar fi specializată în procedurile de vămuire a acestor produse în Franța. Tocmai de aceea ea ar apela la experți vamali francezi pentru a efectua formalitățile de vămuire complexe.
- 160 Recurenta ar putea fi, așadar, calificată ca operator economic experimentat în domeniul importurilor și exporturilor de soluții azotate, dar nu ca operator experimentat în domeniul operațiunilor de vămuire.

- 161 Erorile săvârșite de comisionarii vamali nu ar angaja, așadar, răspunderea sa.
- 162 Prin al treilea aspect al motivului, CMF susține că, în baza unei interpretări incorecte a faptelor, Tribunalul a apreciat, în mod eronat, că recurenta nu s-ar fi comportat suficient de diligent.
- 163 La punctele 143 și 144 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi apreciat, în mod eronat, că CMF nu solicitase deloc consiliere din partea comisionarilor săi vamali și că săvârșise erori în întocmirea facturilor.
- 164 Recurenta subliniază că, prin scrisoarea din 7 martie 2000, a solicitat administrației franceze a vămilor clarificări în temeiul Regulamentului nr. 3319/94.
- 165 Pe de altă parte, erorile de facturare vizate în formularea generală a Tribunalului nu ar fi privit, de fapt, decât cauza T-134/03 și, mai mult, o singură încălcare dintre cele trei avute în vedere de aceasta.
- 166 Una dintre cele două erori comise, rectificate rapid, ar fi constat într-o facturare în franci francezi în loc de dolari, cealaltă într-o omisiune de contabilizare a comisioanelor de agent la încărcare.
- 167 Astfel de erori ar face parte din riscurile comerciale normale ale acestui gen de operațiuni. Ele nu ar putea caracteriza o lipsă de diligență a recurente.

— Argumentele Comisiei

- ¹⁶⁸ Comisia consideră că Tribunalul nu a comis o eroare de apreciere statuând că articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94 nu prezenta dificultăți de interpretare notabile. Într-adevăr, această dispoziție nu ar presupune niciun element subiectiv ce implică o examinare a intenției operatorului în cauză. Aplicarea sa ar necesita numai întrunirea a două condiții obiective prevăzute de acesta.
- ¹⁶⁹ În ceea ce privește erorile imputate de recurentă comisionarilor săi vamali, Comisia arată că o eventuală răspundere a acestora nu o exclude pe aceea a recurente, care trebuie să își asume, dacă este cazul, răspunderea menționată.
- ¹⁷⁰ În ceea ce privește experiența profesională a operatorului, Comisia afirmă că aceasta trebuie evaluată nu în funcție de experiența referitoare la procedurile de vămuire, ci în funcție de experiența sa cu privire la activități comerciale de import și export (Hotărârea din 11 noiembrie 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, Rec., p. I-7877, punctul 57).
- ¹⁷¹ În ceea ce privește aspectul referitor la diligența CME, Comisia arată mai întâi că aceasta a solicitat clarificări din partea administrației naționale ulterior faptelor prezentei cauze.
- ¹⁷² Ea susține în continuare că este inadmisibilă contestarea aprecierii de către Tribunal a erorilor de facturare, întrucât repune în discuție o apreciere a faptelor care, sub

rezerva unei denaturări a elementelor prezentate, nu constituie o chestiune de drept supusă, ca atare, controlului Curții în cadrul unui recurs.

- ¹⁷³ În orice caz, contestarea nu ar privi decât o parte din faptele examinate de către Tribunal. Pe de altă parte, nu este mai puțin adevărat că recurenta ar fi dat comisionarilor săi vamali instrucțiuni precise, dar nerealizabile și că ar fi solicitat tardiv clarificări din partea administrației naționale.

Aprecieria Curții

- ¹⁷⁴ Tribunalul a amintit cu exactitate, la punctul 135 din hotărârea atacată, că, pentru a aprecia dacă există neglijență evidentă, în sensul articolului 239 din Codul vamal, trebuie să se țină cont, în special, de complexitatea dispozițiilor a căror neexecutare a dus la nașterea datoriei vamale, precum și de experiența profesională și de diligența operatorului (Hotărârea Söhl & Söhlke, citată anterior, punctul 56, și Hotărârea din 13 martie 2003, Țările de Jos/Comisia, C-156/00, Rec., p. I-2527, punctul 92).
- ¹⁷⁵ Acesta a reamintit, în mod corect, la punctul 136 din aceeași hotărâre, că rambursarea sau remiterea taxelor de import sau a taxelor de export, care nu poate fi acordată decât în anumite condiții și în cazuri special prevăzute, constituie o excepție de la regimul normal al importurilor și exporturilor și, în consecință, că dispozițiile care prevăd o astfel de rambursare sau o astfel de remitere sunt de strictă interpretare (Hotărârea Söhl & Söhlke, citată anterior, punctul 52).

— Cu privire la primul aspect, întemeiat pe complexitatea articolului 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94

¹⁷⁶ La punctul 137 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat, referindu-se la Hotărârea *Gondrand Frères/Comisia*, citată anterior (punctul 66), că articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94 nu prezenta dificultăți de interpretare notabile.

¹⁷⁷ Făcând acest lucru, Tribunalul a procedat la o calificare juridică a faptelor pentru a stabili dacă reglementarea vamală în cauză putea fi considerată „complexă”, în vederea aplicării articolului 239 din Codul vamal (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 3 martie 2005, *Biegi Nahrungsmittel și Commonfood/Comisia*, C-499/03 P, Rec., p. I-1751, punctele 42 și 43).

¹⁷⁸ În această privință, trebuie să se constate că articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94 prevede, ca unice condiții de impunere a taxei specifice, existența unei facturări indirecte și importul unui produs al ZAP.

¹⁷⁹ Acesta nu cere, în plus, dovada unei intenții a operatorului de a eluda taxa antidumping.

¹⁸⁰ Considerentul (39) al Regulamentului nr. 3319/94 nu repune în discuție această din urmă constatare. El prevede obiectivul „de a evita” eludarea măsurilor antidumping. Respectiva intenție apare în mod clar ca un obiectiv general de prevenire, iar nu de impozitare a situațiilor de eludare existente.

181 Statuând că articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3319/94, în măsura în care trebuia înțeles ca vizând să „înlăture riscul eludării”, nu ar prezenta dificultăți de interpretare notabile, Tribunalul nu a comis, aşadar, o eroare de calificare juridică a elementelor susceptibile de a constitui una dintre condițiile de aplicare a articolului 239 din Codul vamal.

182 Rezultă că primul aspect al motivului examinat trebuie respins.

— Cu privire la al doilea aspect, întemeiat, pe de o parte, pe excluderea de la o exonerare de răspundere ca urmare a erorilor comise de comisionarii vamali, precum și, pe de altă parte, pe luarea în considerare a unei experiențe profesionale suficiente a recurente în sectorul în cauză

183 La punctul 139 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că recurenta nu putea să fie exonerată de propria răspundere invocând eroarea, reală sau nereală, a comisionarilor săi.

184 În această privință, trebuie să amintim că, în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Codul vamal, în scopul îndeplinirii actelor și formalităților prevăzute de legislația vamală, reprezentarea unui operator poate fi ori directă, atunci când reprezentantul acționează în numele și pe seama acestuia, ori indirectă, atunci când reprezentantul acționează în nume propriu, dar pe seama altuia.

185 Trebuie să se evidențieze, pe de altă parte, că:

- potrivit articolului 4 punctul 18 din Codul vamal, declarantul reprezintă persoana care întocmește declarația vamală în nume propriu sau persoana în numele căreia se face o declarație vamală;
- potrivit articolului 201 alineatul (3) din același cod, debitorul vamal este declarantul și, de asemenea, în situația unei reprezentări indirecte, persoana în numele căreia se face declarația vamală.

186 Rezultă din dispozițiile astfel amintite că operatorul care a recurs la un comisionar vamal, în cadrul unei reprezentări fie directe, fie indirecte, este, în orice caz, debitorul datoriei vamale față de autoritățile vamale.

187 În consecință, Tribunalul nu a comis nicio eroare de drept prin excluderea oricărei exonerări de răspundere a recurente ca urmare a eventualelor erori săvârșite de comisionarii săi, întrucât răspunderea pe care aceștia au atras-o, după caz, în sarcina CMF, interesează doar raporturile lor contractuale cu aceasta din urmă.

188 În ceea ce privește condiția legată de experiența profesională a operatorului, Tribunalul a amintit, în mod întemeiat, la punctul 140 din hotărârea atacată, că trebuie să se verifice dacă este vorba sau nu este vorba despre un operator economic a cărui activitate profesională constă, în esență, în operațiuni de import și export și dacă acesta a acumulat o anumită experiență în exercitarea acestor operațiuni (Hotărârea Söhl & Söhlke, citată anterior, punctul 57).

189 Constatând ulterior, la punctul 141 din aceeași hotărâre, că recurenta a admis ea însăși că deține o anumită experiență în legătură cu operațiunile de import de produse azotate vizate de Regulamentul nr. 3319/94, fapt confirmat de aceasta ulterior în cadrul recursului său (a se vedea punctul 160 din prezenta hotărâre), Tribunalul a concluzionat astfel, în mod întemeiat, că s-ar fi putut considera de către Comisie că recurenta dispunea de experiența profesională cerută.

190 Rezultă că al doilea aspect al motivului examinat trebuie respins.

— Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o eroare comisă în examinarea condiției legate de diligența operatorului

191 La punctul 142 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit în principal că operatorului îi revine sarcina, atunci când are îndoieli cu privire la aplicarea exactă a dispozițiilor a căror neexecutare poate da naștere unei datorii vamale, de a se informa și de a căuta toate clarificările posibile pentru a nu contraveni dispozițiilor vizate (Hotărârea Söhl & Söhlke, citată anterior, punctul 58).

192 Acesta a subliniat ulterior, la punctul 143 din aceeași hotărâre, că recurenta, în pofida susținerii sale cu privire la dificultățile inerente de aplicare a Regulamentului nr. 3319/94, nu numai că nu solicitase deloc consiliere din partea comisionarilor săi vamali, ci le transmisese acestora, în plus, instrucțiuni foarte exacte.

¹⁹³ La punctul 144 din hotărârea atacată, Tribunalul a adăugat: „În plus, chiar erorile recurente în întocmirea facturilor dovedesc o lipsă de diligență din partea sa.”

¹⁹⁴ La punctul 146 din hotărârea atacată, Tribunalul a concluzionat că atitudinea recurente pe parcursul derulării operațiunilor în cauză nu putea fi considerată suficient de diligență.

¹⁹⁵ În această privință, trebuie mai întâi arătat că, prin aceasta, Tribunalul a procedat la o calificare juridică a faptelor pentru a decide dacă cerința privind „diligența” era îndeplinită (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Biegi Nahrungsmittel și Commonfood/Comisia, citată anterior, punctele 42 și 43). În consecință, contrar afirmației Comisiei, contestația recurente cu privire la erorile de facturare este admisibilă.

¹⁹⁶ Totuși, este necesar să se observe că, prin constatarea faptului că CMF s-a abținut să solicite orice informație și orice clarificare utilă pentru operațiunile vamale în cauză, în pofida susținerii sale cu privire la o „complexitate” a Regulamentului nr. 3319/94, concluzia formulată părea deja suficient de justificată.

¹⁹⁷ Într-adevăr, potrivit redactării articolului 1 alineatul (3) al doilea paragraf din acest regulament, recurenta nu putea avea îndoieli cu privire la eventuala aplicare a taxei specifice unei scheme de import, aleasă de ea, potrivit căreia între exportatorul polonez și ea însăși interveneau două societăți.

198 În aceste condiții, dacă CMF aprecia considerentul (39) al Regulamentului nr. 3319/94 ca exprimând, nu atât un obiectiv general de prevenire, cât o condiție de probă cu privire la o eludare efectivă, adăugându-se unicelor două condiții enunțate la articolul 1 alineatul (3) al doilea paragraf din același regulament, aceasta ar fi trebuit în acest caz să se informeze și să caute toate clarificările posibile, anterior operațiunilor vamale în cauză, iar nu în cursul anului 2000, așa cum a susținut în prezenta procedură.

199 Prin urmare, chiar dacă ar fi presupus ca întemeiat, motivul recurenței cu privire la erorile de facturare, pe care Tribunalul le-a luat în considerare mai degrabă ca elemente suplimentare de analiză, nu este susceptibil să vicieze printr-o eroare de drept concluzia trasă în hotărârea atacată în privința condiției legate de diligența operatorului.

200 În definitiv, niciunul dintre motivele de recurs nefiind fondat, recursul trebuie el însuși respins.

Cu privire la cheltuielile de judecată

201 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât recurenta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform cererii Comisiei.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

- 1) Respinge recursul.**
- 2) Obligă Common Market Fertilizers SA la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături